

Hıfzı Topuz'un kitapları:

Roman: *Meyyâle* (1998), *Taifte Ölüm* (1999), *Paris'te Son Osmanlılar* (1999), *Hatice Sultan* (2000), *Gazi ve Fikriye* (2001), *Çamlıca'nın Üç Güllü* (2002), *Devrim Yılları* (2004), *Tavcan* (2005), *Başın Öne Eğilmesin [Sabahattin Ali Romanı]* (2006–36. Orhan Kemal Roman Armağanı, 2007), *Özgürlüğe Kurşun* (2007), *Kara Çılgılık [Lumumba Romanı]* (2008– Afrika Barış ve Dostluk Ödülü), *Abdülmecit* (2009), *Hava Kurşun Gibi Ağır [Nâzım Hikmet Romanı]* (2011), *Elbet Sabah Olacaktır [Tevfik Fikret Romanı]* (2012), *Vatamı Sattık Bir Pula [Namık Kemal Romanı]* (2013), *Çılgın ve Özgür [Neyzen Tevfik Romanı]* (2014), *Paris'te Bir Türk Ressam [Fikret Muallâ Romanı]* (2014), *Şanlı Kanlı Yıllar* (2017), *Nevbahar* (2018).

İnceleme-Araştırma: *L'information Internationale dans la Presse Turque* (Strasbourg, 1961), *Basım Sözlüğü* (1968), *Kara Afrika* (1970), *Caricature et Société* (Paris, 1974), *Uluslararası İletişim* (1985), *İletişimde Karikatür ve Toplum* (1985), *Lumumba* (1987), *Kara Afrika'da İletişim* (1987), *Journalist: Status, Rights and Responsibilities* (Prag, 1989), *Basında Tekelleşmeler* (1989), *Yarının Radyo-TV Düzeni* (1990), *Siyasal Reklamcılık* (1991), *Dünya Karikatür Tarihi* (1997), *Dünyada ve Türkiye'de Kültür Politikaları* (1998), *Türk Basım Tarihi* (1973, 1996, 2003), *Kara Afrika Sanatı* (2016), *Büyülü Afrika* (2018).

Anı: *Elveda Afrika, Hoşça Kal Paris* (2005), *Fikret Muallâ* (2005), *Paris '68: Bir Devrim Denemesi* (2008), *Bana Atatürk'ü Anlattılar* (2010), *Gülümseyen Anılar* (2011), *Ardından Yıllar Geçti* (Öner Ciravoğlu ile, 2013), *Gizli Aşkılar* (2015), *Atatürk Sesleniyor* (2016), *Bir Zamanlar Nişantaşı'nda* (2017).

Başlıca ödülleri: Sertel Demokrasi Ödülü (1998), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basım Özgürlüğü Ödülü (2003), Lions Kulüpleri Federasyonu Atatürk Barış Ödülü (2004), Osmangazi Üniversitesi Onursal Doktora Ödülü (2005), Orhan Kemal Roman Armağanı (2007), Uluslararası İletişim Araştırmaları Birliği 50. Yıl Ödülü (Paris, Unesco, 2007), Aydınlanma Onur Ödülü (2012-Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği), Lubumbashi İletişim Fakültesi Onursal Doktora Unvanı (2013), Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kültür Hizmeti Onur Ödülü (2014), Galatasaraylılar Derneği Onur Ödülü (2014), Aydın Üniversitesi Afrika Dostları Ödülü (2016), Şişli Belediyesi Kitap Haftası Ödülü (2017), Ömür Boyu Basım Başarı Ödülü (Büyükçekmece Belediyesi, 2017) Aydınlanma Ödülü (Beşiktaş Atatürkçü Düşünce Derneği, 2017).

HIFZI TOPUZ

Paris Sürgünü

Avni Arbaş, Zerrin ve Derya'nın Öyküsü

Remzi Kitabevi

PARİS SÜRGÜNÜ / Hıfzı Topuz

© Remzi Kitabevi, 2019

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Öner Ciravoğlu
Kapak fotoğrafı: Ara Güler (1978)
Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1895-1

BİRİNCİ BASIM: Nisan 2019

ÜÇÜNCÜ BASIM: Nisan 2019

Kitabın her basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çifçi Mücellit, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul

Tel (212) 629 4783

İçindekiler

Doğum Değil Ölüm	7
Schola ve Henriette	30
Paris'te Avni ile Sıcak Dostluklar	39
Eluard'ın Cenazesi	45
Nâzım'la Paris'te	54
Avni Arbaş'ın Annesi Paris'te	58
Hasan Âli Yücel ve Avni Arbaş	65
Dr. Safter Tarım'ın Sahip Olamadığı Resim	70
Birkaç Mektup	77
Güzellik Kraliçeliğinden Film Yıldızlığına	82
Ve Evlilik	91
Zerrin Babasıyla Buluşuyor	97
Henriette'in Öyküsü	107
Emekli Gangster	113
Zerrin'in İkinci Evliliği ve Emlak İşleri	120
Derya'nın Çılgınlığı ve Evliliği	126
Foça'da Son Buluşma	138
Avni'nin Vedası	143
Beş Gün Sonra	148
Teşekkür	153
Dizin	155

Doğum Değil Ölüm

Avni Arbaş, Paris'te Maternité-Port Royal hastanesinin bekleme odasında bir saatten beri telaş ve sabırsızlık içinde eşinin doğum haberini bekliyordu.

1946 yılının 16 Aralık günüydü. Zerrin o geceyi pansiyonda sancılar içinde geçirmiş, sabah altıya doğru da doğumun yaklaştığını hissederek bir taksiyle acele doğum evine kaldırılmıştı.

Daha önceki günlerde de Avni eşini doğum evindeki nöbetçi doktora göstermiş o da hiç telaş etmemelerini, sancılar başlar başlamaz hastaneye gelmelerini söylemişti.

Avni çok korkuyordu. Çünkü bir yıl önce İstanbul'da Zerrin'i muayene eden doktorlar sağlık durumunun endişe verici olduğunu belirtmişlerdi.

Avni Arbaş, Güzel Sanatlar Akademisi'nde okuyordu. Bütün dostları Akademi'deki sanatçılardı. Hepsi Avni'yi çok severdi.

Avni, günün birinde genç eşinin sıklaşan göğüs ağrılarından ve çarpıntılarından endişelenmiş ve yakın dostu Bedri Rahmi Eyüboğlu'ndan eşi için bir doktor önermesini istemişti.

Bedri "Avnicğim, hiç telaş etme benim yakın bir dostum var, röntgen uzmanı Tarık Temel. Bütün sanatçılar onu çok sever. Şimdi ona telefon edeyim bakalım ne önerecek," dedi.

Bedri hemen numaraları çevirdi, Tarık Temel karşısındaydı. Sakin bir sesle "Tarık" dedi, "Akademi'de sevgili bir öğrencim

var, Avni Arbaş. Bir süre önce evlendi, mutlu bir çift oluşturdular. Ama Avni eşinin sağlığından biraz endişe ediyor. Çünkü sık sık çarpıntı nöbetleri geçiriyormuş. Kendisini güvendiğin bir dahiliyeciye gösterebilir misin?”

Tarık Temel, hemen Beyoğlu Zükur Hastanesi'nin ünlü dahiliye uzmanı Necmettin Hakkı İzmirli'den Avni için ertesi güne randevu aldı.

Avni ertesi gün eşi Zerrin'i alarak Beyoğlu Hastanesi'nin yolunu tuttu. Hastane Taksim'de Sıraselviler Caddesi'nin Cihangir'de sonuçlanan köşesindeydi. Avni zaman zaman hastanenin önünden geçerci.

Eşiyle birlikte sabah dokuzda hastaneye ulaştı. Doğru Tarık Temel'i buldular. Tarık Bey onları dostça karşıladı. Ve “Avni Bey, ben sizi Necmettin Bey'e götüreceğim ama bilirim benden mutlaka hanım kızımızın filmlerini isteyecektir. Ben şimdiden onları hazırlayayım, birlikte gideriz,” dedi.

Necmettin Bey o saatte poliklinikteydi. Sırada bekleyen bir yığın hastası vardı. Tarık Temel bekleyenlere aldırmadan Avni ile Zerrin'i Necmettin Bey'in muayene odasına soktu. Durumu anlattı. Necmettin Bey Zerrin'in soyunmasını istedi. Göğsünü, kalbini dinledi. Sonra filmleri inceledi. Yüzü düşünceli bir hal almıştı.

“Hastanızın sağlık durumunda endişe edilecek bir şey yok,” dedi, “Kalbi biraz düzensiz atıyor. Bu doğuştan gelen bir kalp yetersizliğidir. Kızımızın hiç yorulmaması ve üzülecek olaylardan çekinmesi gerekecek. Ha, bir de şunu ekleyeyim, bu sıralarda gebe kalması sakıncalı olur. Sık sık doğum kontrolleri yapılmalı. Kendisine bazı ilaçlar vereceğim. Onları kullansın. Birkaç ay sonra yine kızımızı görürüm. Durumunda bir iyileşme olursa ona göre yeni kararlar verir, önlemler alırız. Hiç telaş etmeyin ama çok rica ederim dikkatli olun.”

Avni telaşlanmıştı. Doktora bu bozukluğun neden kaynaklandığını sordu.

Necmettin Bey bilimsel bilgi vermekten çekinerek herkesin anlayacağı bir dilde şunları söyledi:

“Gebelik sırasında kalp ve dolaşım sisteminde ciddi değişiklikler meydana geliyor. Vücuttaki kan miktarı yaklaşık yüzde yirmi ölçüsünde artıyor. Buna karşın kanın oksijen kapasitesi azalıyor. Kalbe binen yük ağırlaşıyor. Eğer hastada bir kalp dolaşımı bozukluğu varsa bu hal gebelikte olumsuz etkiler yaratıyor. Belki ilerde tıbbın gelişimi sonucu gebe kalmasına izin verilmeyen hastalar sıkı bir denetim altında anne olabilecekler, bugün böyle durumlarda hastaya kürtaj yapılması ısrarla öneriliyor.

“Şunu da ekleyeyim, kalbin normal biçimde pompalanmasını etkileyen durumlar şunlardır: Vücuttan dönen kirli kanı kalpten akciğere taşıyan damarda bir basınç artışı oluyor ve kalp bunu güçlkle pompalar. Bu durumda gebelerin %50’sinde anne hayatını kaybedebilir. Bazen de kalp kapaklarında şiddetli darlıklar oluşur. Kapakçıklarda gevşeklik ve genişleme hissedilir. Kalpteki delikler gebelikten olumsuz etkileniyor. Kalp yetersizliği, hafif nefes darlığı ve göğüs ağrıları yaratır. Aklıma bunlar geliyor. İnşallah eşinizin doğuştan gelen ciddi bir kalp yetersizliği yoktur. Yani diyeceğim şu ki, eşinizin gebe kalması için ciddi önlemler alın. Bir kaza olursa eşiniz çok sıkı denetim altında tutulsun. Telaş etmeyin, o durumlarda hayatını kurtarıyoruz.”

Avni ve Zerrin doktoru endişeyle dinlemişler ama durumun sakıncalı olmadığını öğrenince de çok rahatlamışlardı. Doktor Tarık Temel şakacı bir sesle:

“Avni Bey kardeşim, kızımızın başına bir iş gelmesin. Çok dikkatli davran. Bütün sorumluluk sende,” dedi.

Bekleme odasında eşinin doğum haberlerini beklerken Avni’nin kafasından bunlar geçiyordu. Nasıl olmuş da Zerrin gebe kalmıştı? Neden zamanında Avni önlem almamıştı? Zer-

rin’de hiç kusur yok muydu? O da pekâlâ bunu önleyebilirdi. Avni karısının çocuk sahibi olmayı çok istediğini ve ne ölçüde inatçı olduğunu biliyordu. Bunu hiçbir güç önleyemezdi. Avni’nin kafası çatlayacaktı bunları düşünürken. Ya doğumda başına bir şey geldiyse bunun altından nasıl kalkardı. Zaten Zerrin’in annesi ve babası kızlarının onunla evlenmesini hiç istememişlerdi. Avni sıkıntıdan tırnaklarını kemiriyordu. İki de bir bekleme odasından dışarı fırlayarak ameliyathaneye giden koridora bir göz atıyor ve kimseyi görmeyince içinden lanet ede ede salona geri dönüyordu. Zaman geçmek bilmiyordu bir türlü. Neredeyse bir buçuk saat olacaktı ama hâlâ ameliyathaneden ses çıkmamıştı.

Avni, yine eski anılarına döndü. Ne çok sevmişti Zerrin’i. Onu ilk kez 1942 kışında Elhamra Sineması’nın sahnesinde Kazan Halk Oyunları oynarken görmüştü. Bayılmıştı Zerrin’e. İçi eriyordu. Gözlerini bir türlü ondan ayıramıyordu. Bu bir gösteri provasıydı. O akşam sinemada aynı gösteri vardı. Zerrin 21 yaşlarında bir kızdı. Elbette ki topluluğun en güzel kızydı. Avni bir rastlantı olarak o gün sinemaya gitmişti. Kapıda hiçbir ilan yoktu. İçeride de hiç seyirci yoktu. Avni, sesleri duyunca meraklanmış, kimse de onun salona girmesine engel olmamıştı.

Provalar bitti, oyuncular dağıldı. Avni bu kızın nereden geldiğini araştırdı. İstanbul Belediye Konservatuarı piyano bölümünde talebe olduğunu öğrendi. Bunun üzerine konservatuarın şan bölümüne yazıldı ve orada Zerrin’le tanışma fırsatını elde etti.

Zerrin de koridordaydı. Karşılıklı gülümsediler. Avni’nin heyecandan yüreği ağzına gelmişti. Söyleyecek söz bulamıyordu. Yavaşça Zerrin’e yaklaşarak:

“Geçen hafta sahnede harikaydınız,” dedi. “Ne kadar da güzel oynuyordunuz. Gözlerimi sizden ayıramadım.”

Zerrin utancından kıpkırmızı olmuştu. Ne diyeceğini bilemiyordu. Bu onun için beklenmedik bir ilgiydi. Heyecandan

ağız kurumuş gibiydi. Kendinde tek kelime söyleyecek güç bulamıyordu. Biraz zorlandı, sonra:

“Beni çok utandırılıyorsunuz,” dedi. “Hiç böyle sözler duymamışım. Beni çok mahcup ettiniz,” dedi.

Avni “Sizinle dost olmak isterdim. Bir yerde bulaşabilir miyiz?” dedi.

“Buna imkân yok. Annemden ve babamdan asla izin alamam. Tanımadığım biriyle buluştuğumu görürlerse bana çok kızarlar.”

“Öyleyse başka bir şeyler düşünmem gerek.”

Avni ne söyleyeceğini bilemiyordu. Ayrıldılar.

Hâlâ ameliyathanenin kapısı açılmıyor ve içerden hiçbir haber gelmiyordu. Mutlaka Zerrin’in başına bir felaket gelmiş olmalıydı. Avni Zerrin’le karşılaştığı bu ilk günleri düşünürken yine o günlerin coşkusunu yaşar gibiydi. Kalbi güm güm atıyordu.

Peki, sonra ne oldu? Birkaç gün sonra Avni İstiklal Cadesi’nde yürürken Zerrin ile annesi Adile Hanım’a rastladı. Beyoğlu’ndan geçerken karşısında rüyalarının perisi Zerrin’i gördü. Avni hemen kendini tanıttı:

“Hanımefendi ben ressam Avni Arbaş, kızınızın konservatuvardan arkadaşım. İzin verirseniz kızınızın resmini yapmayı çok arzu ediyorum.”

“Aa, nasıl olur oğlum!”

“Hanımefendi, telaşlanacak bir şey yok. Kızınız Güzel Sanatlar Akademisi’nde atölyeme gelir, ben de onun portresini çizmeye çalışırım. Ama rica ederim telaşlanmayın. Dilerseniz siz de birlikte gelebilirsiniz. Kızınızın resmi, hayatımda yaptığım en güzel resim olacak. Bana inanın. Dünyalar güzeli bir kızınız var. Onu mutlaka tuvalerde değerlendirmek lazım.”

“Sizi anlıyorum oğlum. Ama babasına sormadan ben karar

veremem. Bilmem babası ne der. Kızının öyle model olmasını asla istemez.”

“Hayır, hanımefendi beni yanlış anladınız. Akademi’de onun resmini yalnız ben yapacağım. Kızınız dershaneye girmeyecek. Karşısında öğrenciler olmayacak. Bir o, bir ben, bir de siz. Ne olur bunu babasına anlatmaya çalışın.”

Zerrin’in annesinin bu işe galiba biraz aklı yattı. Gerçekten bunda hiçbir kötülük yoktu. Zerrin de bunu çok istiyordu. “Anneciğim ne olur izin ver. Bir deneyelim bakalım, beni rahatsız edecek bir durum olursa bir daha gitmeyiz,” diyordu.

Avni onlara telefon numarasını bırakıp ayrılmıştı. Onlardan telefon bekleyecekti. O akşam Zerrin’in annesi bu öneriyi eşine açtı ama onu razı etmek hiç de kolay değildi. Baba tutucu bir adamdı. Geleneklerine çok bağlıydı. Kızının tanımadığı bir ressama modellik etmesinden hiç hoşlanmayacaktı. Ama Zerrin öyle yalvarıyordu ki, sonunda kızını kıramadı.

“Pekâlâ, gidin bakalım ne olacak,” dedi.

Zerrin de Avni’ye okulda gördüğü zaman babasının olumlu cevap verdiğini söyledi.

Avni, Zerrin’in ilk kez annesiyle Akademi’ye gelişini düşünüyordu. Avni konuklarını karşılarken ne kadar mutluymuştu. Arkadaşları da Zerrin’e hayranlıkla bakıyordu.

Zerrin atölyede Avni’ye uzun uzun poz vermişti. Portre çalışmalarını iki gün sürdü. Zerrin’in annesi Adile Hanım da yavaş yavaş Avni’ye ısınıyordu. Avni onları kafeteryaya götürüyor, uzun sohbetlerle çay içiyorlardı.

Adile Hanım, Avni ile olan konuşmalarını kocasına anlattıkça o da kızına takılan bu ressamı merak etmeye başladı. İşte o sıralarda Adile Hanım eşine:

“Nurettin, istersen Avni Bey’i bir akşamüstü eve çaya çağırırım sen de kendisini tanı, seversin,” dedi.

Zerrin de annesini destekleyerek:

“Evet babacığım, annem haklı, Avni Bey akli başında dürüst bir insan. İçinde hiçbir kötülüğü yok. Tanırsanız siz de mutlaka seversiniz,” diye ekledi.

Bu görüşmeyi Avni’ye Zerrin anlatmıştı çünkü bu poz verme olayından sonra gizli gizli buluşmaya başlamışlardı. Avni’nin niyeti ne yapıp yapıp Zerrin’le evlenmekti.

Zerrinler o zamanlar Beyoğlu’nda Meşrutiyet Caddesi’nde Amerikan Konsoloslugu’nun karşısında oturuyorlardı.

Zerrin bir gün Avni’ye:

“Annemle babam konuştu. Babam seni yarın akşam çaya çağırıyor,” dedi.

Avni havalara uçtu sevinçten. Ertesi akşamı iple çekti. O ne büyük bir heyecandı. Ertesi gün Beyoğlu’nda Sabuncakıs’ten bir buket gül yaptırarak Zerrinlerin evine gitti. Avni yine aynı coşkuyu duyuyordu.

Zerrin, Avni’yi salona aldı. Apartman çok zevkle döşenmişti. Eşyalar, perdeler, halılar, örtüler, biblolar salona ayrı bir güzellik veriyordu. Ayrıca apartmanın kaloriferle ısındığı anlaşılıyordu.

Az sonra Zerrin’in babası salona girdi. Nurettin Bey 1888’de doğmuştu. Eşi Adile Hanım ondan on yaş küçüktü. Nurettin Bey’in büyükbabası 1850’de Urallar’daki Kazan kentinden İstanbul’a göç etmiş ve aile Çemberlitaş’ta Dizdariye Mahallesi’ne yerleşmişti.

Nurettin Bey’in kendinden on yaş büyük ağabeyi gazeteci ve dış politika yazarı Muharrem Fevzi Togay da İstanbul’da doğmuştu. Turancı’ydı. Turan Cemiyeti’nin başkanlığını yapıyordu. Nurettin Togay iyi bir eğitim görmüştü. Yüksek Ticaret Okulu’nu bitirdikten sonra Tekel Genel Müdürlüğü’nde önemli bir göreve getirilmişti. Fransızca ve Almanca biliyordu. İtalyancayı da elli yaşından sonra İtalyan Kültür Merkezi’nde öğrenmişti. Churchill’i hiç sevmediği için İngilizce öğrenmemişti. 1.87 boyunda, mavi gözlü, sarı saçlı, gösterişli ve yakışıklı bir adamdı.

Nurettin Bey salona girince Avni kendisini saygıyla karşıladı. Ama el öpmedi. O dönemde el öpme geleneği kaldırılmıştı.

Salonda karşılıklı koltuklarda yer aldılar. Avni söze nereden başlayacağını bilmiyordu. Nurettin Bey de öyle konuşkan bir adama benzemiyordu. Birbirlerini bir süre süzdükten sonra Avni:

“Beyefendi,” dedi. “Büyük bir zevkle döşenmiş güzel bir daireniz var. Her şey ince bir sanat anlayışıyla seçilmiş. İstanbul’da bu tür evler sanırım çok azdır.”

Nurettin Bey bu sözleri tatlı tatlı dinliyor ve evinin övülmesinden mutlu oluyordu. Ama ne yazık ki Avni bu konuşmayı aynı tatlılıkla sürdüremedi. Kaş yapayım derken göz çıkardı.

“Beyefendi, böyle bir apartmanda oturmanız aynı zamanda büyük bir üstünlüğün belirtisi değil mi?”

“Estağfurullah, hiç öyle bir üstünlüğümüz yok. Biz kendimizi sıradan insanlardan sayarız.”

“Yoo efendim! Görmüyor musunuz dışarıdaki insanlar nasıl yaşıyorlar, nerelerde oturuyorlar? Çoğu karınları aç, sürünüyor. Bakın siz ne rahat koşullarda yaşıyorsunuz.”

Nurettin Bey buz gibi oldu. Neydi bu sözlerin anlamı? Bu bir tür kıskançlık değil miydi? Yoksul insanların burjuvaziye karşı duydukları nefretin havasını taşıyordu bu sözler. Bu Bolşevikçe bir yaklaşımdı. Nurettin Bey’in çevresindeki bütün Orta Asya kökenli insanlar herhalde böyle düşünülerdi. Adile Hanım da Avni’nin bu konuşmasını hiç tutmamıştı.

Ama Nurettin Bey, terbiyeli ve zarif bir adamdı. Renk vermeye çalıştı. Zerrin asla bu kafada bir insanla evlenemezdi. Nurettin Bey suratını astı, oturdu. Zerrin ise bir fırtınanın başında olduklarını anlıyor ve çok üzülüyordu.

Avni gittikten sonra Nurettin Bey eşine:

“Siz ne düşünüyorsunuz Adile Hanım?” diye sordu. “Bu adam adeta Bolşevik! Duydunuz mu neler söylediğini? Bu kişi asla benim damadım olamaz. Biz Zerrin’i sokakta bulmadık.”

Avni bu sözleri Zerrin'den duyunca ne kadar çok üzölmüş, dünya başına yıkılmıştı. Ama yine de:

“Zerrinciğim, sen babana boş ver,” dedi. “Benim Bolşevik yanlısı olmadığımı sen biliyorsun ya, yeter. Evin değerini öveceğim derken yüzüme gözüme bulaştırdım. Aldırma. Baban ilerde benim nasıl bir adam olduğumu anlayacaktır.”

Avni salonda beklerken kafası hep bu anılara takılıyor ve bunları yeniden Zerrin'le paylaşmak istiyordu.

Evet, sonra neler olmuştu? Nurettin Bey ve Adile Hanım Avni'yi unutsun diye kızlarını İstanbul'dan uzaklaştırmaya karar vermişlerdi. Zerrin'in Avni'ye delice âşık olduğunu da anlıyorlardı. Kızlarını Mersin'e akrabalarının yanına yolladılar.

Zerrin orada iki ay kaldı. Ama Avni'yi hiç unutulabilir miydi? Avni de öyle. Gün aşırı mektuplaştılar. Mektup yazmakta Avni ne kadar tembел olsa da Allah'ın günü masa başına geçip sevgilisine aşk destanları yazıyordu. Bu ayrılık ikisinin de ateşini büsbütün körükledi. Belki de birbirlerine dünyanın en eşsiz aşk sözlerini yazdılar. Zerrin asla Avni'den vazgeçmeyecekti. Ev artık onun için yaşanmaz olmuştu. Her gün bir gerginlik...

Avni bu durumu Zerrin'den öğrenince perişan oluyordu. Ne yapabilirdi? Bir gün annesi Rana Hanım'a:

“Anneciğim, benim Zerrin'i nasıl sevdiğimi biliyorsunuz. O mutlaka sizin geliniz olacak. Ben başka kimseyle evlenmem. Ne olur izin verin de Zerrin'i bir süre eve alalım,” dedi.

“Ne diyorsun Avni! Yani kızı kaçırmak mı istiyorsun? Bu hiç bize yakışır mı? Baban sağ olup da bunları duysaydı seni öldürdü vallahi.”

“Yanıyorsunuz anneciğim. Siz Çerkez'siniz, babam da Çerkez... Sizlerde kız kaçırmaya geleneği yok mudur? Bal gibi vardır. Ben de geleneklerimize uyuyorum. Babam da olsa benim gibi yapardı.”

“Peki oğlum nasıl istiyorsan öyle yap. Ben sana engel olamam. Ama dikkat et, kızın babası seni vurmaya kalkmasın.”

“Yok anne, hiç telaş etme. Onlar da bir gün bu durumu kabul edeceklerdir. Kimse ne Zerrin’e engel olabilir ne de bana.”

Avni salonda beklerken saplantı halinde geçmişe dönüp duruyordu. Belki de daha çok heyecanlanıyordu.

Evet, sonra nasıl olmuş da Zerrin’e kavuşabilmişti. Avni şunları anımsıyordu: Zerrin birkaç gün sonra nüfus kâğıdını alarak evden kaçmış, Rana Hanım’ın evine yerleşmişti. Kendinden iki yaş küçük kardeşi Halûk’la annesine durumu bildirmiş ve olay çıkarmamalarını istemişti. Zerrin’in kardeşi Halûk da ablasından yanaydı.

Avni’yle Zerrin bir gün Tünel’deki Evlenme Dairesi’ne başvurarak belgelerini iletiler ve nikâh için gün aldılar. Zerrin nikâha annesini ve babasını da çağırdı ama onlar gelmedi. Nurrettin Bey “Ben mutlaka imam nikâhı isterim,” diye tutturmuştu. Avni ise “Biz Atatürk kuşağıyız, bize imam nikâhı asla yakışmaz,” diye haber gönderdi.

Beyoğlu Evlendirme Dairesi’nde sade bir nikâh töreni yapıldı. Avni’nin Galatasaray Lisesi’nden ve Akademi’den bazı arkadaşları, Zerrin’in de sadece kardeşi Halûk gelmişti.

Sonra bu mutluluklarını Balıkpazarı’nda kutladılar. Dünya güzeldi ve onlar güzel günlerin hayalini yaşıyordu.

Bütün bu anılar bekleme salonunda Avni’nin kafasından bir televizyon dizisi gibi geçiyordu. İfade bir koridora fırlayıp ameliyathanenin kapısına bakıyor, birilerinin çıkmasını sabırsızlıkla bekliyordu. Ya Zerrin’in başına bir felaket gelmişse! Hiç doğum bu kadar uzun zaman alır mıydı? Avni neredeyse çıldıracaktı.

Derken ameliyathanenin kapısı açıldı. Bir hemşire çıktı kapıdan. Ama içerisi görünmüyordu. Avni, koşarak hemşireyi durdurdu:

“Ne olur, lütfen söyleyin, karım kurtuldu mu?” diye haykırdı.

Hemşire:

“Mösyö, ben bilmiyorum, hiçbir şey bilmiyorum. Doktorla konuşursunuz,” diyerek uzaklaştı.

Avni'nin içinden ameliyathanenin kapısını yumruklamak, tekmelemek geliyordu, yapamadı. Sakin olmaya çalışıyordu ama ne mümkün! Demek ki bir aksilik vardı. Eşi kurtulmuş olsa hemşire sevinçle bunun müjdesini verirdi. Yok yok, mutlaka bir terslik vardı.

Avni bir türlü kapıdan ayrılamıyor ve bekleme odasına dönemiyordu. Derken kapı yeniden açıldı, bu sefer Avni karşısında doktoru gördü.

“Doktor” diye adamın yakasına yapıştı. “Lütfen bana gerçeği söyleyin, karım kurtuldu mu?”

Doktor perişan bir haldeydi, ağzını açıp tek söz söyleyecek hali yoktu.

“Sakin olun Mösyö,” dedi. “Her şeyi anlatacağım. Sabırlı olun! Eşinizi maalesef yitirdik.”

Artık her şeyi anlamıştı. Bu bir felaket haberi idi. Avni yere yıkılıyordu, koşuşan hemşireler onu kollarından tutarak kordodaki sıraya oturtular. Avni hıçkırıklara boğulmuştu.

“Hainler, hainler!” diye bağıriyordu. “Karımı öldürdünüz!”

Bereket bunları Türkçe söylediği için kimse bir şey anlamıyordu.

Avni biraz kendine gelince doktor konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Eşiniz hamile kaldığında kendisini bir kadın doğum uzmanına götürüp neler yapılması gerektiğini sormalıydınız. Doktor o zaman kendisine bir balon tedavisi uygulayabilir ya da kürtaj önerebilirdi. Ne yazık ki bunların yapılmadığı anlaşılıyor. Biz elimizden geleni yaptık. Size sabırlar dilemekten başka bir şey söyleyemiyorum.”

Bir süre sonra Avni kendisini bekleme salonundaki koltuğun üzerinde buldu. Dünyalar başına yıkılmıştı. Kendini biraz toparlayarak:

